

405

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 22 marca 2006 r.

w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów

Na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów stosowuje się do kategorii i stopni zagrożenia pożarowego lasów.

2. Kategoria zagrożenia pożarowego lasów obejmuje lasy o podobnym poziomie podatności na pożar, ustalonym na 10 lat na podstawie warunków klimatycznych, drzewostanowych (wiek, typ siedliskowy, gatunek) i czynników antropogenicznych.

3. Stopień zagrożenia pożarowego lasów jest to poziom prawdopodobieństwa zaistnienia pożaru w danym dniu, w zależności od dynamicznych zmian pogodowych i wilgotności ściółki.

§ 2. 1. Ustala się następujące kategorie zagrożenia pożarowego lasów:

- 1) I kategoria zagrożenia pożarowego — duże zagrożenie;
- 2) II kategoria zagrożenia pożarowego — średnie zagrożenie;
- 3) III kategoria zagrożenia pożarowego — małe zagrożenie.

2. Sposób zaliczania lasów do kategorii zagrożenia pożarowego lasów jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

3. Ze względu na masowy ruch rekreacyjny i turystyczny las można zaliczyć do wyższej kategorii o większym zagrożeniu pożarowym.

§ 3. 1. Ustala się następujące stopnie zagrożenia pożarowego lasów:

- 1) 0. stopień zagrożenia pożarowego — brak zagrożenia;
- 2) 1. stopień zagrożenia pożarowego — małe zagrożenie;
- 3) 2. stopień zagrożenia pożarowego — średnie zagrożenie;

4) 3. stopień zagrożenia pożarowego — duże zagrożenie.

2. Dla lasów zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego nie jest wymagane oznaczanie stopnia zagrożenia pożarowego.

3. Metoda oznaczania stopnia zagrożenia pożarowego lasów jest określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. W lasach o powierzchni powyżej 300 ha zaliczonych do I lub II kategorii zagrożenia pożarowego, w okresach oznaczonego dla tych lasów 1., 2. lub 3. stopnia zagrożenia pożarowego lasów, jest wymagane prowadzenie obserwacji mającej na celu wczesne wykrycie pożaru, zawiadomienie o jego powstaniu, a także podjęcie działań ratowniczych.

2. Obserwacja lasów, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona następującymi sposobami:

- 1) ze stałych punktów obserwacji naziemnej, zwanych dalej „punktami obserwacyjnymi”;
- 2) przez naziemne patrole przeciwpożarowe;
- 3) przez patrole lotnicze.

§ 5. 1. Punktami obserwacyjnymi są wieże obserwacyjne lub stanowiska obserwacyjne usytuowane na obiektach lub wzniesieniach, pozwalające na prowadzenie obserwacji w promieniu co najmniej 10 km.

2. Punkty obserwacyjne wyposaża się w:

- 1) urządzenia umożliwiające wykrycie pożaru oraz ustalenie miejsca i czasu jego powstania;
- 2) środki łączności;
- 3) książkę meldunków o zauważonych pożarach i o powiadamianiu o nich;
- 4) instrukcję postępowania dla osoby prowadzącej obserwację, wskazującą w szczególności sposób postępowania w razie wykrycia pożaru oraz obowiązki podczas prowadzenia obserwacji.

3. Położenie punktów obserwacyjnych w lasach zaliczonych do I kategorii zagrożenia pożarowego powinno zapewniać możliwość prowadzenia obserwacji lasu co najmniej z dwóch punktów obserwacyjnych w celu ustalenia miejsca powstania pożaru.

4. Jeżeli obserwacja lasu jest prowadzona jednym ze sposobów, o których mowa w § 4 ust. 2

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 220, poz. 1899).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399 i Nr 175, poz. 1460 i 1462.

pkt 2 i 3, wówczas nie jest wymagane prowadzenie obserwacji z punktów obserwacyjnych lasów o powierzchni do:

- 1) 1 000 ha — zaliczonych do I kategorii zagrożenia pożarowego;
- 2) 2 000 ha — zaliczonych do II kategorii zagrożenia pożarowego.

5. Prowadzenie obserwacji lasów przez naziemne patrole przeciwpożarowe jest wymagane w razie nieprowadzenia obserwacji pozostałymi sposobami, o których mowa w § 4 ust. 2.

§ 6. W uzasadnionych wypadkach, w lasach zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego prowadzi się obserwację sposobami, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 2 i 3, uzgodnionymi z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej; w odniesieniu do lasów użytkowanych przez jednostki organizacyjne podległe albo nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej — powiadamia się Wojskową Ochronę Przeciwpożarową.

§ 7. 1. Drogi leśne, wykorzystywane jako dojazdy pożarowe, powinny być oznakowane i utrzymane w sposób zapewniający ich przejezdnosć.

2. Drogi, o których mowa w ust. 1, budowane lub przebudowywane, powinny mieć następujące parametry:

- 1) nawierzchnię gruntową lub utwardzoną o nośności co najmniej 10 ton i nacisku osi 5 ton;
- 2) promienie zewnętrzne łuków o długości co najmniej 11 m;
- 3) odstęp pomiędzy koronami drzew o szerokości co najmniej 6 m, zachowany do wysokości 4 m od nawierzchni jezdni;
- 4) jezdnię o szerokości co najmniej 3 m;
- 5) plac manewrowy o wymiarach co najmniej 20 x 20 m — w przypadku drogi bez przejazdu;
- 6) mijanki o szerokości co najmniej 3 m i długości 23 m, położone w odległości nie większej niż 300 m od siebie, z zapewnieniem z nich wzajemnej widoczności — w przypadku dróg jednopasmowych.

§ 8. Odległość pomiędzy dowolnym punktem położonym w lesie a najbliższą drogą, o której mowa w § 7 ust. 1, nie powinna przekraczać:

- 1) 750 m — dla lasów zaliczonych do I kategorii zagrożenia pożarowego;
- 2) 1 500 m — dla lasów zaliczonych do II lub III kategorii zagrożenia pożarowego.

§ 9. 1. Zabezpieczeniu przeciwpożarowemu lasów położonych przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe dla lasów służą pasy przeciwpożarowe.

2. Zwarte obszary leśne o powierzchni powyżej 10 000 ha zaliczone do I lub II kategorii zagrożenia pożarowego można rozdzielać pasami przeciwpożarowymi, tworzącymi miejsca do prowadzenia działań ratowniczych.

§ 10. 1. Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje pasów przeciwpożarowych wykonywanych następującymi sposobami:

- 1) pas przeciwpożarowy typu A — oddzielający las od dróg publicznych, dróg dojazdowych niebędących drogami publicznymi do zakładu przemysłowego lub magazynowego, obiektów magazynowych i użyteczności publicznej pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy pasa drogowego albo obiektu, pozbawiony martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzesanych ściętych lub powalonych drzew;
- 2) pas przeciwpożarowy typu B — oddzielający las od parkingów, zakładów przemysłowych i dróg poligonowych pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy obiektu albo drogi, spełniający wymogi, o których mowa w pkt 1, z tym że w odległości od 2 do 5 m od granicy obiektu albo drogi zakłada się bruzdę o szerokości 2 m oczyszczoną do warstwy mineralnej; bruzdę może stanowić inna powierzchnia pozbawiona materiałów palnych;
- 3) pas przeciwpożarowy typu C — oddzielający las od obiektów na terenach poligonów wojskowych pas gruntu o szerokości od 30 do 100 m, przyległy do granicy obiektu, spełniający wymogi, o których mowa w pkt 1, z tym że bezpośrednio przy obiekcie zakłada się bruzdę o szerokości od 5 do 30 m oczyszczoną do warstwy mineralnej;
- 4) pas przeciwpożarowy typu D — rozdzielający duże zwarte obszary leśne pas gruntu o szerokości od 30 do 100 m, spełniający wymogi, o których mowa w pkt 1, z bruzdą o szerokości od 3 do 30 m oczyszczoną do warstwy mineralnej; pasy rozdzielające zwarte obszary leśne zakłada się wzdłuż wytypowanych dróg, umożliwiających prowadzenie działań ratowniczych, a drzewostany na tym pasie muszą mieć udział ponad 50 % gatunków liściastych.

2. Szczegółowych ustaleń dotyczących wykonania pasów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, dokonują zarządcy lasów w uzgodnieniu z właściwymi terytorialnie kierownikami jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

3. Szczegółowych ustaleń dotyczących wykonania pasów, o których mowa w ust. 1 pkt 4, dokonują zarządcy lasów w uzgodnieniu z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.

4. W wypadkach szczególnego zagrożenia pożarowego dla lasów można urządzać inne rodzaje pasów przeciwpożarowych, zgodnie z zasadami gospodarki leśnej.

§ 11. 1. Na każde 10 000 ha lasu lub dla nadleśnictwa albo parku narodowego organizuje się co najmniej jedną bazę sprzętu do gaszenia pożarów lasów.

2. Wyposażenie bazy sprzętu do gaszenia pożarów lasów stanowią w szczególności:

- 1) dla lasów zaliczonych do I kategorii zagrożenia pożarowego — 10 gaśnic lub hydronetek plecakowych, 30 łopat, 20 tłumic, 2 pługi do wyorywania pasów przeciwpożarowych, samochód patrolowo-gaśniczy albo przyczepa ze zbiornikiem na wodę o pojemności minimum 400 l z możliwością podawania środka gaśniczego;
- 2) dla lasów zaliczonych do II kategorii zagrożenia pożarowego — 10 gaśnic lub hydronetek plecakowych, 20 łopat, 10 tłumic, pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, samochód patrolowo-gaśniczy albo przyczepa ze zbiornikiem na wodę o pojemności co najmniej 200 l;

- 3) dla lasów zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego — 10 gaśnic lub hydronetek plecakowych, 10 łopat, 10 tłumic, pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych.

§ 12. Zakaz wstępu do lasu wprowadza się przy 3. stopniu zagrożenia pożarowego, jeżeli przez kolejnych 5 dni wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9⁰⁰ będzie niższa od 10 %.

§ 13. Traci moc rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 16 sierpnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 73, poz. 824).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska: J. Szyszko

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (poz. 405)

Załącznik nr 1

SPOSÓB ZALICZANIA LASÓW DO KATEGORII ZAGROŻENIA POŻAROWEGO LASÓW

§ 1. Zaliczenia lasów do kategorii zagrożenia pożarowego lasów dokonuje się dla obszaru każdego nadleśnictwa albo parku narodowego w planach urządzenia lasu, uproszczonych planach urządzenia lasu albo planach ochrony parku narodowego, na podstawie sumy punktów przyporządkowanych następującym parametrom:

- a) procentowemu udziałowi powierzchni zajmowanej przez wszystkie drzewostany w wieku do 40 lat i wybrane siedliskowe typy lasu,
- b) średniej rocznej liczbie pożarów w okresie co najmniej ostatnich 10 lat,
- c) wartości współczynnika hydrotermicznego Sielaninowa, zwanego dalej „współczynnikiem *k*”, wyliczanego na podstawie danych z najbliższej stacji meteorologicznej za okres co najmniej ostatnich 5 lat,
- d) wartości wskaźnika zanieczyszczeń powietrza, wyliczanego na podstawie danych z ostatnich 5 lat,
- e) intensywności ruchu rekreacyjnego i turystycznego.

§ 2. 1. Liczbę punktów przyporządkowaną procentowemu udziałowi powierzchni zajmowanej przez wszystkie drzewostany w wieku do 40 lat i wybrane siedliskowe typy lasu wylicza się na podstawie tabeli 1.

Tabela 1

Punktacja przyporządkowana procentowemu udziałowi powierzchni zajmowanej przez wszystkie drzewostany w wieku do 40 lat i wybrane siedliskowe typy lasu

Procent powierzchni wszystkich drzewostanów w wieku do 40 lat	Procent powierzchni wybranych siedliskowych typów lasu (bór suchy, świeży, mieszany świeży)			
	> 85	61—85	31—60	≤ 30
> 60	16	12	9	6
46—60	15	11	7	3
31—45	14	10	5	2
≤ 30	13	8	4	1

2. Liczbę punktów przyporządkowaną średniej rocznej liczbie pożarów w okresie co najmniej ostatnich 10 lat wylicza się na podstawie tabeli 2.

Tabela 2

Punktacja przyporządkowana średniej rocznej liczbie pożarów

Średnia liczba pożarów w roku	Punkty
< 1,6	5
1,6—3,0	10
3,1—5,5	15
5,6—10,0	20
> 10,0	25

3. Liczbę punktów przyporządkowaną wartości współczynnika k wylicza się na podstawie tabeli 3. Współczynnik k wylicza się dla miesięcy od kwietnia do października z okresu co najmniej ostatnich 5 lat według następującego wzoru:

$$k = \frac{10P}{t}$$

gdzie:

k — oznacza współczynnik k ,

P — oznacza sumę opadów za analizowany okres [mm],

t — oznacza sumę temperatur średnich dobowych (z uwzględnieniem tylko temperatur dodatnich) za analizowany okres [°C].

Tabela 3

Punktacja przyporządkowana wartości współczynnika k

Średnia wartość współczynnika k dla analizowanego okresu	Liczba miesięcy z wartością współczynnika $k < 1,2$	Punkty
$k > 1,8$	0	0
	1	1
	2	2
	≥ 3	3
$1,4 \leq k \leq 1,8$	< 2	4
	2	5
	≥ 3	6
$k < 1,4$	< 2	7
	2	8
	≥ 3	9

4. Liczbę punktów przyporządkowaną wskaźnikowi zanieczyszczeń powietrza wylicza się na podstawie wartości tego wskaźnika, wyliczonego z danych z okresu ostatnich 5 lat, według następującego wzoru:

$$W_z = S_{srSO_2} \cdot S_{srNO_2} \cdot L_{mSO_2 > 10}$$

gdzie:

- W_z — oznacza wskaźnik zanieczyszczeń powietrza,
 S_{srSO_2} — oznacza średnie stężenie siarki w ostatnich 5 latach [$\mu\text{g}/\text{m}^3$],
 S_{srNO_2} — oznacza średnie stężenie azotu w ostatnich 5 latach [$\mu\text{g}/\text{m}^3$],
 $L_{mSO_2 > 10}$ — oznacza liczbę miesięcy ze stężeniem siarki większym od 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Wartościom wskaźnika zanieczyszczeń powietrza większym niż 644 przyporządkowane jest 5 punktów.

5. Sumuje się punkty wyliczone w sposób określony w ust. 1—4 niniejszego paragrafu. Jeżeli otrzymana wartość wynosi:

- a) od 34 do 55 punktów — las zalicza się do I kategorii zagrożenia pożarowego,
- b) od 16 do 33 punktów — las zalicza się do II kategorii zagrożenia pożarowego,
- c) poniżej 16 punktów — las zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego.

Załącznik nr 2

METODA OZNACZANIA STOPNIA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO LASÓW

§ 1. Stopień zagrożenia pożarowego lasów (SZPL) oznacza się dla strefy prognostycznej.

§ 2. Strefa prognostyczna jest to obszar nadleśnictwa albo grupy nadleśnictw wraz z parkami narodowymi, wyznaczany na podstawie następujących kryteriów:

- a) kategorii zagrożenia pożarowego lasów,
- b) występowania dużych zwartych obszarów leśnych na terenie strefy,
- c) warunków przyrodniczo-leśnych,
- d) jednorodności pod względem klimatycznym,
- e) składu gatunkowego drzewostanów oraz rozmieszczenia i udziału poszczególnych gatunków,
- f) układu siedlisk na terenach leśnych,
- g) nasilenia i wielkości pożarów lasów,
- h) zapewnienia łączności radiotelefonicznej w obrębie strefy,
- i) występowania dużych aglomeracji miejskich, rejonów przemysłowych, obszarów o dużym nasileniu ruchu turystycznego.

§ 3. SZPL dla strefy prognostycznej oznacza się na podstawie następujących parametrów:

- a) wilgotności ściółki w drzewostanie sosnowym III klasy wieku, rosnącym na siedlisku boru świeżego,
- b) wilgotności względnej powietrza mierzonej na wysokości 0,5 m od powierzchni zadarnionej przy ścianie drzewostanu,
- c) współczynnika opadowego, ustalanego na podstawie dobowej sumy opadów atmosferycznych, korygującego SZPL.

§ 4. 1. SZPL dla strefy prognostycznej jest średnią arytmetyczną SZPL oznaczonego dla punktu prognostycznego oraz SZPL oznaczonych dla od 2 do 4 pomocniczych punktów pomiarowych.

2. Punkt prognostyczny jest to miejsce wyznaczone w każdej strefie prognostycznej, gdzie dokonuje się pomiaru wszystkich parametrów wymienionych w § 3 niniejszego załącznika.

3. Pomocnicze punkty pomiarowe są to miejsca wyznaczone w każdej strefie prognostycznej, gdzie dokonuje się pomiaru parametrów wymienionych w § 3 lit. b i c niniejszego załącznika, a w miarę możliwości również pomiaru parametru wymienionego w § 3 lit. a niniejszego załącznika.

§ 5. Pomiaru parametrów wymienionych w § 3 niniejszego załącznika dokonuje się codziennie o godz. 9⁰⁰ i o godz. 13⁰⁰, od dnia 1 marca, jednak nie wcześniej niż po ustąpieniu pokrywy śnieżnej, do dnia 30 września.

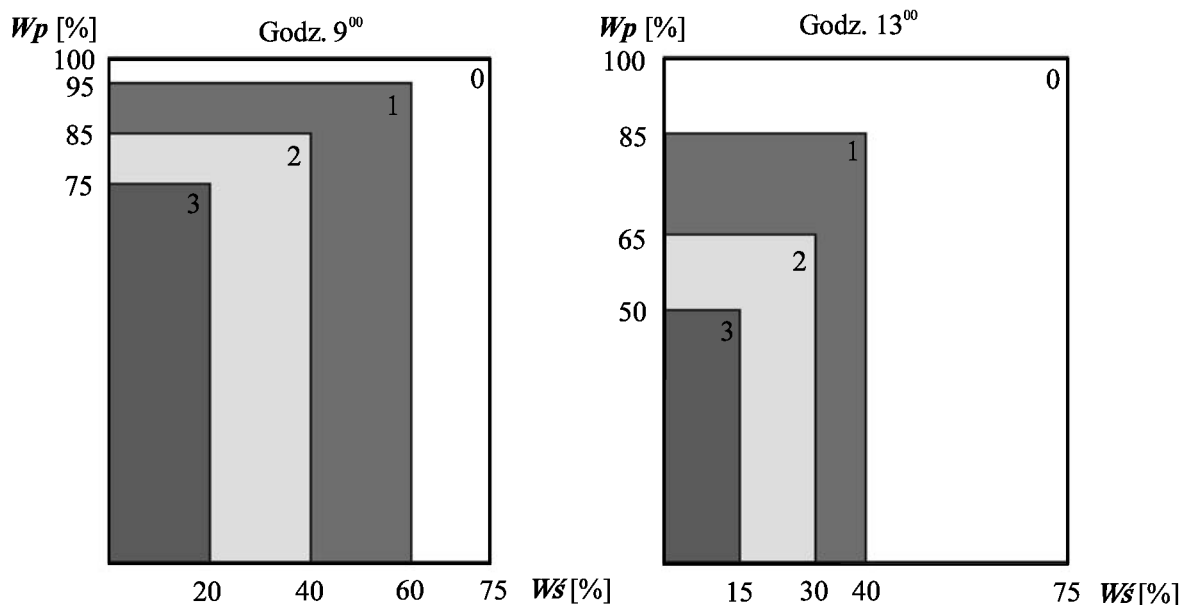
§ 6. SZPL w punkcie prognostycznym oraz pomocniczych punktach pomiarowych oznacza się według tabeli 1 lub na podstawie ryciny.

Tabela 1

SZPL odpowiadające poszczególnym wartościom wilgotności ściółki i wilgotności względnej powietrza

SZPL w punkcie prognostycznym i pomocniczych punktach pomiarowych	Wartość wilgotności (w %) mierzona o godzinie			
	9 ⁰⁰		13 ⁰⁰	
	ściółki	powietrza	ściółki	powietrza
Brak zagrożenia 0. stopień	0—60 61—75	96—100 0—100	0—40 41—75	86—100 0—100
Zagrożenie małe 1. stopień	0—40 41—60	86—95 0—95	0—30 31—40	66—85 0—85
Zagrożenie średnie 2. stopień	0—20 21—40	76—85 0—85	0—15 16—30	51—65 0—65
Zagrożenie duże 3. stopień	0—20	0—75	0—15	0—50

Progi wilgotności ściółki (*Wś* w %) i wilgotności względnej powietrza (*Wp* w %) przy oznaczeniu stopni zagrożenia pożarowego lasów w punkcie prognostycznym i pomocniczych punktach pomiarowych

§ 7. W wypadku niedokonywania pomiaru wilgotności ściółki w pomocniczym punkcie pomiarowym, współczynnik opadowy ustalony dla tego punktu koryguje SZPL oznaczony dla tego pomocniczego punktu pomiarowego.

§ 8. Sposoby korygowania, o którym mowa w § 7 niniejszego załącznika, zawiera tabela 2.

Tabela 2

Sposoby korygowania SZPL dla pomocniczego punktu pomiarowego

Różnica opadu atmosferycznego [mm]	SZPL w pomocniczym punkcie pomiarowym przy opadzie atmosferycznym w punkcie prognostycznym	
	większym od opadu w pomocniczym punkcie pomiarowym	mniejszym od opadu w pomocniczym punkcie pomiarowym
Wartość opadu do 5 mm różnica do 5 mm	stopień wyliczony pozostaje bez zmian	
Różnica od 5,1 do 10,0 mm	stopień wyliczony zawyża się o 1	stopień wyliczony zaniża się o 1
Różnica od 10,1 do 20,0 mm	stopień wyliczony zawyża się o 2	stopień wyliczony zaniża się o 2
Opady lokalne różnica ponad 20,0 mm	stopień wyliczony zawyża się do 3	stopień przyjmuje wartość zero
Opady w całej strefie lub opady ciągłe	stopień wyliczony pozostaje bez zmian	